

Schoppen tegen schenen?

Dat doet deze column misschien wel. Maar toch: rond de 29^e oktober herdacht de Poolse gemeenschap in Breda het feit dat hun vader of opa 80 jaar geleden Breda bevrijdde. Daarvoor zorgde zij dat het de Polen niets te kort kwam wat betreft mogelijkheden tot herdenken en voldoen aan eigen eisen en verlangens. Dus raasde om 14.30 zaterdag 26 oktober een kleine gemotoriseerde colonne in sneltreinvaart voorbij de "Poolse" tank en het monument met de twee adelaars. De aanwezige mensenmassa bleef in verbijstering achter. Eerste halte Het Chasséveld met de plaquette ter herdenking van de Poolse parade op 11 november, nationale Poolse feestdag. Wel heel veel Poolse militairen, een Pools militair orkest met onbekend repertoire, niet te verwarren met de Poolse kapel aan de Claudius Prinsenlaan. Geen Bredase muzikale inbreng, wel een hoop klopjes op eigen schouders. Halte twee: de Grote Markt. Eindeloos wachten totdat halte een uitgeherdacht was. In die tussentijd was door de organisatie niets geregeld zoals muziek jaren 30-40-50, mechanisch of levend, muziek waar Breda toevallig heel goed in is. Wederom alleen Pools orkest met Poolse muziek met een armetierig klein clubje van legervoertuigen, voor een gedeelte van na WOII. Het publiek? Wachten wachten tot de Polen kwamen, het leek 1944 wel. Tenslotte halte drie; Het Kasteelplein. Iedereen in legertenuue, het grootste gedeelte zelf gemaakt. Weinig "kistjes", veel sneakers. Een orkest in bijna generaalsuniformen, die overigens een uur later pas mochten omdat er weer iets Pools ineens eerst moest. Een Poolse dansgroep was ingehuurd omdat blijkbaar Polonia en Mazur niet meer bestaan. Hoe indrukwekkend en vrolijk was bijvoorbeeld de herdenking in Tilburg met meer legervoertuigen leek het wel dan de hele invasie in Normandië bij elkaar. Maar ja, ieder voordeel hept zijn nadeel: Tilburg is bevrijd door de Schotten, dus je oren moesten wel door een tiental doedezak-orkesten heenbijten. In de omliggende dorpen waren de festiviteiten georganiseerd door de inwoners zelf, inclusief "Oorlogssoep". Kortom, 80 jaar Breda Bevrijd: Nummer 81 kan anders. Georganiseerd door Breda stadsbreed, te beginnen met een herdenking bij de Adelaars. En betrek NAC bij de festiviteiten: Sinds een heel jaar herdenken en vieren zij samen met de supporters al de Poolse bevrijders met hun shirts, drie stuks, enorme spandoeken en aandacht voor de Poolse voetballers, te beginnen met een Poolse bevrijder 1^e elftalspeler in 1945.

Joep Peeters november 2024.

P.S.: hoe zit het met de Canadezen die toch een flink stuk van Breda en omgeving hebben bevrijd? En bevreeën, net als de Polren. Laat van je horen, Trees.